

REKOMMANDATION

norden

Nordisk Råd

Rek. 4/2014

Tidligere nummer:
A 1612/miljø

Behandles i:
Miljø- og
Naturresurseudvalget

J.nr. 13-00373-12
Bilag: Betenkning over
medlemsforslag A 1612/miljø

Norden som brobygger mellom i- og u-land i de globale klimaforhandlinger

Enligt artiklarna 45 och 56 i Helsingforsavtalet har Nordiska rådet den 8 april 2014 antagit nedanstående rekommendation efter förslag av Miljö- og Naturresurseudvalget.

Nordisk råd rekommanderer de nordiske lands regjeringer til

å sammen med Nordisk ministerråd å utvikle og gjennomføre tiltak som har som mål å fremme politisk dialog mellom et representativt utvalg av ministre i i-land og u-land for å forbedre forutsetningen for en klimaavtale i 2015

å arbeide aktivt for å fremme oppbygningen av *Green Climate Fund* samt å undersøke hvordan *Nordic Development Fund (NDF)* gjennom sitt virke kan understøtte *Green Climate Funds* virksomhet

Akureyri den 8 april 2014

Karin Åström

President

Britt Bohlin

Rådsdirektør

Miljø- og Naturresurseudvalgets betenkning over

Medlemsforslag om Norden som brobygger mellom i- og u- land i de globale klimaforhandlinger

1. Utvalgets forslag

Miljø- og Naturresurseudvalget foreslår at

Nordisk råd rekommanderer de nordiske lands regjeringer til

å sammen med Nordisk ministerråd å utvikle og gjennomføre tiltak som har som mål å fremme politisk dialog mellom et representativt utvalg av ministre i i-land og u-land for å forbedre forutsetningen for en klimaavtale i 2015

å arbeide aktivt for å fremme oppbygningen av *Green Climate Fund* samt å undersøke hvordan *Nordic Development Fund(NDF)* gjennom sitt virke kan understøtte *Green Climate Funds* virksomhet

2. Bakgrunn

Steen Gade har lagt fram et medlemsforsalg om nordisk innsats som kan bidra til å forbedre forutsetningen for en global klimaavtale i 2015. Det konstateres at det viktigste mål for de nordiske lands klimapolitikk bør være å få resten av verden med i en global avtale, som kan stoppe de farlige endringer av jordens klima. Globalt har de nordiske land hver for seg en relativ sterk posisjon innenfor u-landsbistand og nyter en god anseelse bredt i verden av den grunn. Det er også tale om små land uten mistanke om geopolitisk agenda. Uoverensstemmelser mellom i- og u-land er til hinder for en ny klimaavtale og her kan Norden ha rollen som brobygger. Det påpekes at samlet som Norden vil de enkelte lands styrke bli mangedoblet. Denne styrkeposisjon bør utnyttes til å fremme dialogen mellom i-land og u-land om nødvendige tiltak for å oppnå 2-gradersmålsetningen, og hva som er realistiske forventinger til den kommende klimaavtale i 2015 samt finansieringen av Den grønne klimafond, som det var enighet om å opprette på COP 15 i København i 2009.

Konkret foreslås at de nordiske land sammen tar initiativ til at det avholdes klimamøter på høyeste nivå mellom de ansvarlige nordiske ministre og noen nøkkelaktører i andre land. Som første prioritet bør møtet inkludere representanter for de minst utviklede land (LCD), de små øysamfunn (AOSIS) og sammenslutning av sårbare land. Andre viktige aktører som Basic-landene (Brazil, Syd-Afrika, India, Kina), EU og USA bør også inndras og orienteres.

Det påpekes at de nordiske land ved implementering av forslaget kan trekke på erfaringen av den såkalte Grønlandsdialog i forkant av COP15 i København 2009, som hadde som formål å fremme gjensidig forståelse og tillit. Videre, å bruke nordiske erfaringer fra likende tiltak i forbindelse med Baselkonvensjonen og Londonkonvensjonen i 1990-årene og 1980-årene.

I forslaget påpekes at et vesentlig hinder i klimaforhandlingene er kløften mellom industriland og u-land hva angår forventninger om finansiering av klimatiltak i u-land. Det henvises til beslutningen på COP15 i København å opprette et fond, *The Green Climate Fund* (GC-Fondet). Fondet er etablert og nå skal det finansieres. I forslaget oppfordres de nordiske land til å bakke opp om fondet.

3. Utvalgets synspunkter

Forslaget har vært til høring i NOAK-gruppen, en arbeidsgruppe i Nordisk ministerråd som arbeider med de globale klimaforhandlinger.

NOAK-gruppen henviser til at siste COP-møte i Warszawa i 2013 viste at det er mangel på tillit mellom de forhandlende parter. Forventningen fra utviklingslandene er høye, både hva angår utslippsreduksjoner og klimafinansiering. Utsiktene til å kunne imøtekomme disse forventninger er ikke gode, og mangelfulle framskritt kan forhindre en ny klimaavtale. NOAK gruppen mener derfor at «*outreach*» er nøkkelen til at bygge bro og tillit mellom partene. NOAK gruppen beskriver flere «*outreach*» tiltak på tjenestemannsnivå som gruppen har initiert. Noen er gjennomført og vurderes vellykket, og andre er under planlegging. NOAK gruppen er ved å utvikle sin arbeidsplan og forslag herom vil fremlegges på MR-Miljø møte i Reykjavik i april. NOAKs plan er å styrke sin «*outreach*» virksomhet på veien til COP21 i Paris i 2015, både på ministernivå og på tjenestemannsnivå. NOAK-gruppen henviser til forskjellige internasjonale fora som de nordiske land kan utnytte som plattform for å bygge tillit. Videre, at kontakter utenfor møtene mellom enkelte nordiske land og andre land også kan fungere til samme formål. NOAK har i sitt arbeid hatt fokus på de minst utviklede land (LCD), de små øysamfunn (AOSIS).

NOAK gruppen opplyser at Danmark, Norge og Sverige har fått plass i *The Green Climate Fund* (GC-Fondets) styre, og har kontakt seg imellom i det arbeidet. Det arbeides med å operasjonalisere fondet og finne kapital til selve virksomheten.

Sekretariatet har orientert Jens Stoltenberg, FNs generalsekretærs spesialutsending for klimaet, om initiativet. Tilbakemeldingen var positiv.

Sekretariatet har vært i kontakt med Sekretariatet til FNs Klimakonvensjon i Bonn for å undersøke om det finnes liknende initiativ i forbindelse med de globale klimaforhandlinger. Klimasekretariatet har opplyst om flere tiltak for å bedre forutsetningen for forhandlingene. EU og flere u-land (også fra AOSIS og LDC gruppene) har dannet en uformell

Nordisk Råd

Rek. 4/2014

Tidligere nummer:
A 1612/miljø

Behandles i:
Miljø- og
Naturressurseudvalget

J.nr. 13-00373-12
Bilag: Betenkning over
medlemsforslag A 1612/miljø

gruppe som har hatt flere møter, den såkalte «*Progressive Group*¹» (også kalt *Cartagena Group*). Møter på ministernivå har vært arrangert i forbindelse med åpningen av FNs generalforsamling. Denne gruppen var instrumental i å utvikle en avtale på COP17 i Durban i 2011, den såkalte Durban Plattform.

Nordisk Råd

Rek. 4/2014

Klimasekretariatet i Bonn opplyser at Tyskland har arrangert den såkalte Petersberg klimadialog² årlig siden 2010 i samarbeid med det kommende formannskap i klimakonvensjonen. Det er tale om ca. 30 land som er representert på høyt nivå. Et fåtall land fra AOSIS og LDC gruppen av land er invitert til disse møter. Det opplyses også om *Major Economic Forum on energy and climate*³ som inkluderer verdens største økonomier har også regelmessige møter. Her er det ingen representasjon fra AOSIS og LDC. Klimasekretariatet i Bonn har ikke kjennskap til initiativer som bygger på samme grunnlag som Grønlands Dialogen og med fokus på de minst utviklede land (LCD), de små øysamfunn (AOSIS) og sammenslutning av sårbare land.

Tidligere nummer:
A 1612/miljø

Behandles i:
Miljø- og
Naturressurseudvalget

J.nr. 13-00373-12
Bilag: Betenkning over
medlemsforslag A 1612/miljø

4. Konklusjon

Ministerdialog i-land og u-land

Miljø- og naturressursutvalget noter at NOAK grupper er ening med grunnforutsetningen for rekommandasjonene, nemlig at for at oppnå en god klimaavtale skal det først bygges bro og tillit mellom i-land og u-land for at avstemme forventningene. Videre noteres med tilfredshet det arbeid som NOAK-gruppen har gjennomført og planlegger å gjennomføre med dette som formål.

Utvalget noterer at det ifølge opplysninger fra sekretariatet til Klimakonvensjonen, ikke foreligger planer om klimamøter på høyeste nivå med noen nøkkelaktører i de minst utviklede land (LCD), de små øysamfunn (AOSIS) og sammenslutning av sårbare land. Utvalget mener at det vil være et konstruktivt bidrag til klimaforhandlingene, at de ansvarlige nordiske ministre går sammen om å etablere ministerdialog med et representativt utvalg av ministre i i-land og u-land, med de minst utviklede land (LCD), de små øysamfunn (AOSIS) og sammenslutning av sårbare land som målgruppe.

The Green Climate Fund (GC-Fondet)

Miljø- og naturressursutvalget tar utgangspunkt i at det mest konkrete resultat av FNs klimakonferansen (COP15) i København i desember 2009,

¹ Definition: A collection of 27 countries seeking ambitious outcomes from the UNFCCC process and low carbon domestic output. Founded in 2010. Participating countries include Antigua and Barbuda, Australia, Bangladesh, Belgium, Colombia, Costa Rica, Ethiopia, France, Germany, Ghana, Indonesia, Malawi, Maldives, Marshall Islands, Mexico, Netherlands, New Zealand, Norway, Peru, Samoa, Spain, Tanzania, Thailand, Timor-Leste, Uruguay, UK and the European Commission. (Source: UNFCCC). Simple definition: An informal alliance (under the UNFCCC) of developed and developing countries which are striving for ambitious and progressive advances towards managing climate change.

² <http://www.bmub.bund.de/en/topics/climate-energy/climate/international-climate-policy/petersberg-climate-dialogue/> : The Petersberg Climate Dialogue began life in Copenhagen as a personal initiative of Federal Chancellor Angela Merkel and has since been used as a forum to build bridges in international climate negotiations. Its particular aim is to bridge the gap between implementation and negotiation so that the experience gained in the implementation of climate mitigation measures can be used to meet the challenges encountered in the climate negotiations and support the process.

³ <http://www.majoreconomiesforum.org/>

var tilsagnet om å opprette Det Grønne Klimafond. I følge sluttokument fra COP15, *Copenhagen Accord*, skulle det skaffes 30 milliarder USD i perioden 2010-2012 til fondet, og i 2020 skal det årlige bidrag ligge på 100 milliarder USD. Med henvisning til dette besluttet Nordisk råd i 2010 å rekommandere de nordiske lands regjeringer å inngå aktivt inn i arbeidet med å oppnå ambisjonen i *Copenhagen Accord* om å opprette og finansiere *Green Climate Fund* (Utvalgsforslag A 1513/miljø om oppfølging av *Copenhagen Accord*).

Utvalget noterer med tilfredshet at *Green Climate Fund* er opprettet og at de tre nordiske land inngår i fondets styre. Videre, at 5 år etter COP15 er fondet ved å bli operativt. Ikke minst u-land har store forventninger til fondet som både skal finansiere tiltak til å tilpasse sårbare land til klimaendringer samt tiltak til å redusere utslipp av klimagasser. Utvalget kan derfor støtte forslaget om at de nordiske land arbeider aktivt for å fremme den videre oppbygningen av *Green Climate Fund* samt bidra til finansieringen av fondet.

Utvalget minner om at Nordisk råds rekommandasjon i 2012 at å tilføre mer kapital til NDF for å støtte klimatiltak i lavinntekts-mland⁴. Her er det tale om en ordning som har operert i mange år. Nordisk råd baserte sin rekommandasjon på en uavhengig evaluering av NDFs arbeid med klimaprojekter for perioden 2009-2011 som var meget positiv til virksomheten. I meddelelse fra de nordiske lands regjeringer i 2013 ble det opplyst at de nordiske lands regjeringer ikke har ferdigbehandlet Nordisk råds rekommandasjon.

Utvalget erkjenner at med begrensede midler vil det være nødvendig å vurdere hvor midlene gir størst nytte. Det er derfor viktig å undersøke hvordan NDF, som har vist seg å fungere godt, kan samvirke med *Green Climate Fund* når det i fremtiden begynner å operere. Derfor foreslår utvalget at Nordisk råd rekommanderer de nordiske lands regjeringer å arbeide aktivt for å fremme oppbygningen av *Green Climate Fund*, men også å undersøke hvordan *Nordic Development Fund* igjennom sitt virke kan understøtte GC-fondets virksomhet.

På bakgrunn av ovenstående foreslår Miljø- og Naturresurseudvalget at

Nordisk råd rekommanderer de nordiske lands regjeringer til

å sammen med Nordisk ministerråd å utvikle og gjennomfører tiltak som har som mål å fremme politisk dialog mellom et representativt utvalg av ministre i i-land og u-land for å forbedre forutsetningen for en klimaavtale i 2015

å arbeide aktivt for å fremme oppbygningen av *Green Climate Fund* samt å undersøke hvordan *Nordic Development Fund* (NDF) gjennom sitt virke kan understøtte *Green Climate Funds* virksomhet

København, 3. april 2014

Anders Eriksson (ÅF)

Anita Brodén (FP)

Ann-Kristine Johansson (S)

Brynhildur Pétursdóttir (Björt framtíð)

Christina Gestrin (sv), formann

Eeva-Maria Maijala (cent)

Lauri Heikkilä (saf)

Per Rune Henriksen (A)

Pertti Hemmilä (saml)

Sjúrdur Skaale (Jvfl.), nestformann

Steen Gade (SF)

Silvia Modig (vänst)

Stefan Caplan (M)

Øyvind Halleraker (H)

⁴ Utvalgsforslag om de nordiske finansieringsinstitusjonene; NIB, NEFCO og NDF som instrumenter i klima-arbeidet (A1569/miljø)

Nordisk Råd

Rek. 4/2014

Tidligere nummer:
A 1612/miljø

Behandles i:
Miljø- og
Naturresurseudvalget

J.nr. 13-00373-12
Bilag: Betenkning over
medlemsforslag A 1612/miljø

Nordisk Råd

Rek. 4/2014

Tidligere nummer:
A 1612/miljø

Behandles i:
Miljø- og
Naturresurseudvalget

J.nr. 13-00373-12
Bilag: Betenkning over
medlemsforslag A 1612/miljø